

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

NAIH nyilvántartási szám: 40689

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-4958/2018. számú ügyben

Előadó: dr. Zséger Barbara
Érintett szerv: BRFK

2018.

**Az alapvető jogok biztosának
jelentése
az AJB-4958/2018. számú ügyben**

Ügyintéző: dr. Zséger Barbara

Az eljárás megindulása

A panaszos sérelmezte, hogy a BRFK III. kerületi Rendőrkapitánysága fogdáján (amit a központi fogda felújítása miatt ideiglenesen üzemeltetnek) – a telefon használat biztosításának hiánya következtében – nem érvényesül a védelemhez való joga.

A panasz alapján felmerült a védelemhez való jog sérelmének gyanúja. Erre figyelemmel – az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján – vizsgálatot folytattam, amelynek során tájékoztatást kértem a BRFK vezetőjétől.

Érintett alapvető jog

Védelemhez való jog: „A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez.” (Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdés első mondat)

Az alkalmazott jogszabály

2013. évi CCXL. törvény, a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról (a továbbiakban: Bv.tv.)

56/2014. (XII. 5.) BM rendelet, a rendőrségi fogdák rendjéről (a továbbiakban: BM rendelet)

A megállapított tényállás

A panaszost 2018. november 11-én reggel 06.00 órakor a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) őrizetbe vette kábítószer-kereskedelem büntettének megalapozott gyanúja miatt. A fogdába aznap 15.30 órakor fogadták be.

A BRFK Központi Fogdájának (Budapest, II. kerület Gyorskocsi utca 27.) felújítása miatt 2018. június 8. óta – az Országos Rendőr-főkapitányság engedélyével, ideiglenes jelleggel – a BRFK III. kerületi Rendőrkapitányság épületében található rendőrségi fogda tölti be a központi fogda szerepét. A fogdában a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 56/2014. (XII.5.) BM rendeletben meghatározott, az ellenőrzést technikailag lehetővé tevő, a fogvatartott költségén használható, a fogvatartást végrehajtó szerv által biztosított telefonkészülékeket nem építették ki. A fogdában ezért – a rendőrség által is elismerten – telefonálásra nincs lehetőség. A telefonhasználatra vonatkozó kérelmekről értesítik a fogvatartott ügyében eljáró nyomozót, aki tájékoztatja a jogi képviselőjét a kérelemben foglaltakról.

A panaszos arra vonatkozó kérelméről, hogy védőjével telefonon felvehesse a kapcsolatot, a szolgálatban lévő őrparancsnok 2018. november 12-én 11.10 órakor telefonon, valamint a

fogvatartott kérelmi lapjának megküldésével értesítette a fogvatartott ügyében eljáró nyomozót. Ennek eredményeképpen aznap, 16.05 órakor a fogdán meglátogatta a panaszost ügyvédje.

A vizsgálat megállapításai

1. A hatásköröm tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint az ezek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzeti önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztestület, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszaállítás), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (5) bekezdés a) pontja értelmében a vizsgálatot érintett BRFK rendvédelmi szerv, így tevékenységének vizsgálatára rendelkezem hatáskörrel.

2. Az alapvető jogok és az ügy érdeme tekintetében

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény szerint az őrizetben lévő személy büntetőeljárás jogait korlátozás nélkül gyakorolhatja. Az őrizet végrehajtására alapvetően a letartóztatás végrehajtására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A letartóztatott – és így az őrizetes is – jogosult a büntetőeljárás jogainak korlátozás nélküli gyakorlására, ennek során védőjével szóban, írásban, *telefonon ellenőrzés nélkül* érintkezhet. A letartóztatott – és így az őrizetes is – védőjét a *fogva tartó intézet által kijelölt telefonkészüléken* hívhatja fel. A védő hetente egyszer – a letartóztatott büntetőeljárás jogainak gyakorlása érdekében – a fogva tartó intézet által a házirendben megállapítottak szerint, egy óra időtartamban jogosult telefonbeszélgetés kezdeményezésére.

A BM rendelet 27. § (1) bekezdése szerint a telefonbeszélgetés csak a fogvatartást végrehajtó szerv által biztosított, a beszélgetés ellenőrzését technikailag lehetővé tevő készüléken, a fogvatartott költségén, a fogda napirendjében meghatározott időben, ellenőrzés mellett történhet.

A BM rendelet tehát nem tesz különbséget a hozzátartozóval, vagy más személlyel való telefonon keresztül történő kapcsolattartás és a védővel való telefonos kapcsolattartás között. A Bv. tv. és a BM rendelet szabályai azonban együtt értelmezendők, és a magasabb szintű jogszabály előírásai az iránymutatóak. Az őrizetben lévő személy és a védő telefonon való kapcsolattartása tehát *a fogva tartó intézet által kijelölt telefonkészüléken, ellenőrzés nélkül történhet*.

A vizsgált esetben a rendőrség a telefonálást azért nem biztosította, mert nem állt rendelkezésre a BM rendelet feltételeinek megfelelő telefonkészülék. *A BM rendeletben rögzített telefonálási lehetőség feltételei közül a védővel való kapcsolattartás esetére is érvényes a Bv. tv.-ben előírt feltételek a következők:* a fogvatartott saját költségén, a fogda napirendjében meghatározott időben és a fogvatartást végrehajtó szerv által biztosított készüléken való telefonálás. Az ellenőrzés a védővel való telefonbeszélgetés esetén csak arra terjedhet ki, hogy a fogvatartott valóban a védőt hívta-e, vele beszél-e, magát a beszélgetés tartalmát ellenőrizni nem lehet. A BM rendeletben előírt azon

feltétel tehát, hogy a beszélgetés ellenőrzését technikailag lehetővé tevő készülékről legyen szó, nem lehet irányadó.

Az Alkotmánybíróság szerint „a védelemhez való jog alkotmányos büntetőeljárás alapelve az eljárás egész menetében számtalan részletszabályban ölt testet. A védelemhez való jog a büntetőeljárás alá vont személy azon jogaiban, illetve a hatóságok azon kötelezettségeiben realizálódik, amelyek biztosítják, hogy a vele szemben érvényesített büntetőjogi igényt megismerje, arról álláspontját kifejthesse, az igénnyel szembeni érveit felhozassa, a hatóságok tevékenységével kapcsolatos észrevételeit és indítványait előterjeszthesse, továbbá védő segítségét vehesse igénybe. A védelemhez való jog tartalmát képezik a védő azon eljárási jogosítványai, illetve a hatóságok azon kötelezettségei, amelyek részéről a védelem ellátását lehetővé teszik.” (33/1991. (VI. 13.) AB határozat) A védelemhez fűződő jog tehát magában foglalja a védő igénybevételéhez való jogot is. Az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlata értelmében a bűncselekménnyel vádolt személynek, amennyiben nem kívánja magát személyesen védeni, már az eljárás kezdetétől lehetőséget kell kapnia arra, hogy a választásának megfelelő jogi segítséget vegyen igénybe.

Különösen fontos a védelemhez való jog érvényesülése az őrizet időtartama alatt, amikor rövid idő alatt fontos, esetleg visszafordíthatatlan döntéseket kell az őrizetesnek és védőjének meghoznia. A vizsgált esetben – a rendőrség álláspontja szerint – nem sérült a panaszos védelemhez való joga, mert sor került a védőjével való személyes beszélőre. Álláspontom szerint azonban a védőnek a nyomozón keresztül való értesítése nem garantálhatja a személyes találkozást, vagyis a védelemhez való jog érvényesülése szempontjából ez az eljárás semmiképpen nem egyenrangú az azonnali, akár többszöri telefonálás lehetőségével.

Megállapítom, hogy a vizsgált esetben *sérült a panaszos védelemhez való joga*, amelynek közvetlen oka a technikai feltétel-együttes hiánya. Álláspontom szerint azonban technikai jellegű körülmény nem okozhatja Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmét.

Összességében a BRFK azzal, hogy az ideiglenesen működő központi fogdában nem tett meg mindent a védővel való telefonos kapcsolattartás lehetőségének biztosítása érdekében, *a panaszos Alaptörvényben deklarált védelemhez való jogával összefüggésben visszásságot okozott.*

Intézkedésem

A jelentésemben feltárt alapvető joggal összefüggő visszásság jövőbeni megelőzése érdekében – az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján – *felkérem a BRFK vezetőjét*, hogy a Központi Fogda felújításának befejezéséig tartó időszakban is – annak garanciális jelentősége miatt – biztosítsa a fogvatartottak számára a védővel való telefonos kapcsolattartás lehetőségét.

Budapest, 2018. december 19.

